

Jolanta Rafał-Łuniewska

**Zmiany warunków organizowania
kształcenia specjalnego**

Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego

W związku ze zmianą upoważnienia ustawowego zawartego w art. 71b ust. 7 pkt. 2 ustawy o systemie oświaty – zostało wydane:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113) - weszło w życie **1 września 2015 r.**, z wyjątkiem § 7 ust. 2-6, które wchodzi w życie z dniem **1 stycznia 2016 r.**

Rozporządzenie to zastąpiło obowiązujące do tej pory Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r.:

- w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach (Dz. U. z 2014 r. poz. 392);
- w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414)

Oba akty tracą moc z dniem 1 września 2015 r.

Kształcenie specjalne - podstawowe pojęcia.

Kształcenie specjalne dotyczy dziecka z niepełnosprawnością może odbywać się w placówkach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych.

Najistotniejsze *pojęcia* w kształceniu specjalnym to:

Niepełnosprawność, która w procesie edukacji nie powinna być rozumiana jako rezultat uszkodzenia ciała, zmysłów czy choroby, ale raczej jako wynik barier społecznych, ekonomicznych, fizycznych, psychicznych, jakie dziecko napotyka w środowisku.

Uczeń z niepełnosprawnością to uczeń, który z uwagi na dysfunkcje rozwojowe o różnej etiologii wymaga zastosowania specjalnej organizacji procesu edukacyjnego w zakresie form, metod i środków w pracy dydaktycznej.

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający w publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zawierające zalecenia dotyczące rodzaju placówki, w jakiej powinno uczyć się dziecko z niepełnosprawnością, a także konkretne zalecenia dla nauczycieli i specjalistów pracujących w przedszkolu, szkole czy placówce w odniesieniu do ucznia. Na podstawie tego orzeczenia tworzy się zespołowo Wielospecjalistyczną Ocenę Funkcjonowania Ucznia (WOFU) i Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET).

Rewalidacja to ogół działań mających na celu przywrócenie dzieciom o sprawności ograniczonej przez dysfunkcję danego zmysłu, uraz czy chorobę możliwości prowadzenia normalnego trybu życia. To również usprawnianie funkcji i obszarów rozwoju najbardziej utrudniających funkcjonowanie ucznia.

Rehabilitacja to proces, którego głównym zadaniem jest wspomaganie rozwoju osób tymczasowo i trwale poszkodowanych, kształtowanie ich kompetencji, sprawności, zdolności adaptacyjnych,

umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie wyznaczone rodzajem i stopniem niepełnosprawności.

Czym jest edukacja włączająca i inkluzja społeczna?

Edukacja włączająca jest realizacją idei pełnego udziału dzieci z niepełnosprawnością w sferze edukacji. Dotyczy to możliwości korzystania z form kształcenia ogólnodostępnego i specjalistycznego, rehabilitacji odpowiedniej do rodzaju dysfunkcji oraz wsparcia pedagogicznego i terapeutycznego.

Edukacja włączająca jest okazją do uczenia się normalności. Bo dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi czy niepełnosprawnością są w naszym otoczeniu i warto ciągle się uczyć nawiązywania relacji z nimi, mądrze udzielać pomocy, wspierać a nie wyłączać, mądrze odczytywać ich potrzeby. Wytłumaczyć trudniejsze rzeczy, zachęcić do współpracy, zatrzymać się nad innością drugiego. Wzajemne obcowanie jest naturalną sytuacją do uczenia się siebie, lepszego poznania swoich mocnych i słabych stron. Dla wszystkich uczestników tego procesu włączania nie będzie to jednorazowy gest, akt, działanie, ale szansa na wzrastanie w człowieczeństwie.

Inkluzja społeczna - społeczny wymiar inkluzji odnosi się do faktu, że dziecko z niepełnosprawnością powinno mieć dostęp do edukacji w swoim środowisku lokalnym- na poziomie gminy czy powiatu i stąd m.in. kierunek zmian w systemie oświaty w obszarze pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W edukacji włączającej ważny jest proces integracji społecznej

Edukacja włączająca to szukanie rozwiązań oraz takich form pracy z dziećmi i ich rodzicami, które pozwalają na praktyczną realizację idei równych praw, szanowania tożsamości i indywidualności, wspierania zamiast wyłączenia, uczenia bycia z ludźmi i dla ludzi czyli uruchamiania procesu *społecznej integracji*. Integracja nie stanowi panaceum na wszystkie trudności rozwojowe dzieci, jest jednak przemyślanym rozwiązaniem systemowym. Pozwala bowiem nie tylko na włączenie dzieci niepełnosprawnych do przedszkoli i szkół ogólnodostępnych, ale zapewnia im również możliwość uzyskania profesjonalnej pomocy i wsparcia – stosownie do rodzaju ich dysfunkcji.

Ważne jest, aby proces integracji rozpoczynał się jak najwcześniej, aby dzieci miały możliwość bycia razem, poznawania się, odkrywania tego co łączy, przy uwzględnianiu różnic jako czynnika wzbogacającego kontakty międzyludzkie.

Integracja jest procesem mentalnym, rozpoczynającym się w umyśle człowieka, a wyraża się w praktycznej realizacji przekonania, że przysługują takie same prawa sobie i innym, bez względu na dzielące nas różnice. Integracja to również więź społeczna, przynależność do grupy, poczucie, że jest się częścią zespołu, że jest się akceptowanym. Tak rozumiana integracja nie dzieje się poprzez samo połączenie dzieci zdrowych i niepełnosprawnych – wymaga świadomych, przemyślanych oddziaływań wychowawczych rozumianych jako proces a nie incydentalne działania.

Efektywna integracja to pozytywne wpływanie na rozwój społeczny dziecka i całej społeczności szkolnej.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu i szkole - główne założenia

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana dziecku to różnorodne działania polegające na **rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych uczniów oraz **rozpoznawaniu indywidualnych możliwości** psychofizycznych dziecka.

Realizowana jest m.in. poprzez indywidualizację działań dydaktycznych, rewalidacyjnych, terapeutycznych zarówno na obowiązkowych, jak i na dodatkowych zajęciach edukacyjnych.

Za organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiedzialny jest dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

Podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013, poz.532)

Organizacja warunków kształcenia specjalnego

Do najważniejszych aspektów organizacji kształcenia specjalnego należy stworzenie dla dziecka z niepełnosprawnością *Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET)* w przedszkolu, szkole czy placówce i realizacja działań z niego wynikających.

IPET opracowujemy dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (z niepełnosprawnością, z niedostosowaniem społecznym lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym).

IPET powinien uwzględniać zalecenia zawarte w orzeczeniu oraz powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka/ucznia.

Tworzenie IPET-u to planowanie wspierania ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. IPET zawiera trzy poziomy:

I poziom – diagnostyczny

- Wnikliwa analiza orzeczenia (diagnoza, zalecenia, uzasadnienie)
- Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania dziecka (badania specjalistyczne w przedszkolu, szkole i poradni - psychologiczne, logopedyczne i inne, rozpoznanie przeprowadzone przez nauczycieli, wywiad z rodzicami)
- Specjalne potrzeby edukacyjne dziecka/ucznia (określenie potrzeb)

II poziom-programowy

Tworzenie IPETu Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego, który zawiera:

- cele terapeutyczne - zasady pracy z dzieckiem
- cele edukacyjne - Podstawa programowa

to określenie: procedur osiągania celów, dostosowania otoczenia i wymagań edukacyjnych, rodzajów pomocy i wsparcia.

III poziom-praktyczny

- Wspieranie
- Zajęcia (obowiązkowe, dodatkowe, nadobowiązkowe)

Poziom ten zawiera także bieżącą ocenę efektów pracy/osiągnięcia dziecka/ewaluację programu.

Ad. I. POZIOM DIAGNOSTYCZNY

Na tym poziomie Zespół powołany przez dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki rozpoznaje potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka/ucznia, w tym:

- potrzeby i możliwości, mocne strony i deficyty dziecka

A ponadto:

- zasoby przedszkola, szkoły lub placówki

Nauczyciele i specjaliści pracujący z uczniem dokonują *diagnozy funkcjonalnej* ucznia.

Na **diagnozę funkcjonalną** składa się:

- zestaw tych umiejętności, które dziecko przejawia w życiu codziennym i które bezpośrednio wpływają na zwiększenie jego niezależności i poprawę jakości życia
- obrazuje tempo, rytm i dynamikę rozwoju dziecka
- analiza wszystkich wytworów dziecka
- obserwowanie zachowań dziecka w różnych sytuacjach zadaniowych i społecznych
- rozmowy z dzieckiem
- wywiad z rodzicami

Bardzo ważnym elementem diagnozy funkcjonalnej jest sporządzenie:

- spisu rzeczy i czynności lubianych i nieakceptowanych przez dziecko
- listy sposobów okazywania przez nie aprobaty i dezaprobaty

Obserwacja jest ważnym elementem diagnozy dziecka szczególnie w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Kluczowym elementem diagnozy dziecka jest obserwacja poszczególnych **sfer jego rozwoju**:

- *umiejętności w sferze emocjonalno-społecznej* – współdziałanie i podejmowanie inicjatywy w zabawie, umiejętności organizacyjne, koleżeńskość, podporządkowanie się regułom, samodzielność w pracy, skupienie się na wykonywaniu zadania, dążenie do ukończenia zadania, tempo psychomotoryczne dziecka, poziom aktywności w zabawie, na którym jest dziecko (działań bezcelowych, świadomego manipulowania, koordynacji, świadomego działania, integracji, zabawy świadomej);
- *umiejętności w sferze poznawczej*- spostrzeganie, uwaga, pamięć, mowa, myślenie;
- *umiejętności w sferze ruchowej*- pozycja i postawa ciała, lokomocja i koordynacja;
- *umiejętności w zakresie samoobsługi*- ruch, jedzenie, picie, toaleta, rozbieranie się i ubieranie

Ad. II. POZIOM PROGRAMOWY

Planowanie wsparcia i koordynowanie działań

Zespół na podstawie zapisów w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego określa zakres, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno- pedagogicznej ustala zalecane formy, sposoby i

okresy udzielania uczniowi pomocy opracowuje dokumentację (Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania Ucznia → IPET)

Dyrektor na podstawie rekomendacji zespołu:

- **ustala** formy, sposoby i okresy udzielania pomocy oraz wymiar godzin
- **proponuje** rodzicom udział w pracach zespołu pisemnie
- **informuje** rodziców o ustalonych formach, sposobach, okresach i wymiarze godzin udzielanej pomocy
- **wnioskuję** o udział pracownika poradni psychologiczno-pedagogicznej w pracach zespołu, jeśli koordynator informuje dyrektora o takiej potrzebie

Rodzice mogą wnioskować do dyrektora o udział innych osób w pracach zespołu.

Ad. III. POZIOM PRAKTYCZNY

Wspieranie

- Każdy nauczyciel i specjalista realizuje zaplanowane działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie ze swoimi zadaniami i kompetencjami
- dyrektor przedszkola i szkoły:
  - **pełni nadzór** jako osoba odpowiedzialna za organizację pomocy
  - **monitoruje** przez cały okres realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

Ocena efektywności pomocy udzielanej przez nauczycieli i specjalistów

- dyrektor przedszkola i szkoły
  - **wskazuje** osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji
  - **przyjmuje** raport po przeprowadzonej ewaluacji

Pojęcia istotne z punktu widzenia badania efektywności działań:

- **Monitorowanie**, czyli proces stałego, systematycznego zbierania danych, które podlegają analizie w celu określenia postępów dziecka i podejmowania świadomych decyzji odnośnie dalszej edukacji i wsparcia dla dziecka.
- **Ewaluacja** to badanie praktyczne oceniające; w celu wydania sądu o jakości, wartości, ważności przeprowadzonych działań, służy systematycznemu gromadzeniu, porządkowaniu i ocenie danych dotyczących zrealizowanych działań z zakresu udzielonej dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Znaczenie ewaluacji dla procesu wspierania ucznia z niepełnosprawnością.

Ewaluacja:

- to użyteczna procedura do badania potrzeb i możliwości dzieci,
- wspomaga proces podejmowania decyzji dotyczących planowania i realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przyszłości,

- jest użyteczna przy sprawdzaniu skuteczności i efektywności działań,
- jest użyteczna do identyfikowania słabych i mocnych stron organizowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- umożliwia zasygnalizowanie pojawiających się problemów,
- jest użyteczna przy określaniu stopnia zgodności realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej i rezultatów pracy z przyjętymi założeniami.

Jakie aspekty udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej warto poddać ewaluacji?

1. Zasoby wykorzystywane do realizacji IPET:

- styl i sposób pracy, jakość i częstotliwość kontaktów zarówno z dzieckiem, jak i pomiędzy nauczycielami, specjalistami i rodzicami,
- rodzaj udzielonego wsparcia oraz stosowane metody pomocy,
- częstotliwość i jakość kontaktów pomiędzy osobami realizującymi IPET w ramach spotkań zespołu,
- nakłady finansowe.

2. Skuteczność podejmowanych działań (uwzględniająca opinię dziecka/ucnia i jego rodziców):

- edukacyjnych,
- wychowawczych,
- informacyjnych,
- zaistniałe zmiany w środowisku przedszkolnym i poza przedszkolnym,
- współpraca ze specjalistami, trenerami spoza przedszkola/szkoły.

3. Zmiany i postępy w nauce i funkcjonowaniu społecznym dziecka/ucnia.

Dlaczego ewaluacja jest ważna?

Prowadzenie ewaluacji związane jest z gotowością do zbadania i lepszego zrozumienia konsekwencji własnego działania. Dzięki temu ewaluacja może się stać:

- istotnym elementem uczenia się i samodoskonalenia nauczycieli;
- narzędziem systematycznej refleksji nad osiąganymi postępami pracy, prowadzonej w celu zwiększenia wydajności i skuteczności działań podejmowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- forum wypowiedzenia opinii wszystkich kluczowych osób zaangażowanych w proces planowania i realizacji pomocy, zbieranych i dokumentowanych w celu wzmocnienia współodpowiedzialności za prowadzone formy pomocy oraz jej efekty;
- ma duże znaczenie w kontekście nowych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (**Dz.U z 2015r, poz.1214**) i z dnia 12 sierpnia 2015r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (**Dz. U. z 2015r., poz.1270**).

Nowe rozwiązania dotyczące warunków organizacji kształcenia specjalnego

wynikające z *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym* (**Dz. U. z 2015, poz. 1113**):

- ❖ **Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego** dotyczące kadry wspierającej organizację kształcenia uczniów niepełnosprawnych

Nauczyciele i specjaliści:

W przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, do których uczęszczają **dzieci z autyzmem, w tym zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, od 1 stycznia 2016r. zatrudnia się dodatkowo:**

- nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, lub
- specjalistów, lub
- asystenta nauczyciela, o którym mowa w art. 7 ust. 1e ustawy - w przypadku klas I-III szkoły podstawowej, lub
- pomoc nauczyciela,

z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zgodnie z dotychczasowymi regulacjami powyższych specjalistów wspomagających pracę z uczniami z pozostałymi niepełnosprawnościami można zatrudnić w szkole za zgodą Organu prowadzącego.

- ❖ **Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego dotyczące** zajęć rewalidacyjnych organizowanych dla uczniów niewidomych, niesłyszących, z afazją lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

W ramach **zajęć rewalidacyjnych** należy uwzględnić w szczególności:

1. naukę orientacji przestrzennej i poruszania się oraz naukę systemu Braille'a lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku dziecka lub ucznia **niewidomego;**
2. naukę języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku dziecka lub ucznia **niesłyszącego lub z afazją;**
3. zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku dziecka lub ucznia **z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.**

- ❖ **Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego** dotyczące dokonywania *Wielospecjalistycznej Oceny Funkcjonowania Ucznia (WOFU)*

Zwiększenie częstotliwości dokonywania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia:

- Zespół (który tworzą odpowiednio nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści, prowadzący zajęcia z dzieckiem/ucznikiem), **co najmniej dwa razy w roku szkolnym**, dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka, uwzględniając ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej dziecku, oraz, w miarę potrzeb, dokonuje modyfikacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET).

- Oceny poziomu funkcjonowania dziecka i modyfikacji programu dokonuje się, w zależności od potrzeb, we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną.
- Rodzice dziecka albo pełnoletni uczeń **mają prawo** uczestniczyć w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu tej oceny.
- ❖ **Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego** dotyczące opracowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET)

Wprowadzono zmiany dotyczące terminu, w jakim opracowuje się indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET). Program opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny.

Program opracowuje się **w terminie:**

- 1) **do 30 września roku szkolnego**, w którym dziecko/uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie wychowania przedszkolnego albo kształcenie odpowiednio w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, albo
- 2) **30 dni od dnia złożenia** w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, albo
- 3) **30 dni przed upływem okresu**, na jaki został opracowany poprzedni program – w przypadku gdy dziecko/uczeń kontynuuje wychowanie przedszkolne albo kształcenie odpowiednio w danym przedszkolu, danej innej formie wychowania przedszkolnego, danej szkole lub danym ośrodku.

- ❖ **Zmiany warunków organizowania kształcenia specjalnego** dotyczące zmniejszenia liczby dzieci w oddziale integracyjnym przedszkola lub szkoły

Za zgodą organu prowadzącego, liczba dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych, w oddziale przedszkola integracyjnego i w oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów, w tym uczniów niepełnosprawnych, w oddziale szkoły integracyjnej i w oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej **może być niższa** od liczby określonej w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

- ❖ **Instytucje wspomagające przedszkola, szkoły i placówki w planowaniu i realizacji zadań związanych z kształceniem uczniów z niepełnosprawnością**

Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną

Profesjonalne wsparcie w rozwiązywaniu problemów edukacyjno-wychowawczych poprzez prowadzenie **działań diagnostycznych, terapeutycznych, wydawanie opinii i orzeczeń**, a także realizację **działań profilaktycznych**, oferowane jest w systemie oświaty przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Odbiorcy usług poradni to zarówno dzieci – w wieku już od urodzenia, młodzież, rodzice, jak i nauczyciele.

Czego dotyczy system kompleksowego wspomaganie szkół?

Od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne obowiązkowo prowadzą kompleksowe wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w nowych formach na mocy *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*.

- ❖ **Zmiany dotyczące instytucji wspomagających przedszkola, szkoły i placówki w planowaniu i realizacji zadań związanych z kształceniem uczniów z niepełnosprawnością**

Wsparcie ze strony ośrodków specjalnych. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapeutyczne **zobowiązane są**, w zależności od potrzeb, do działań wspierających przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły i oddziały.

Podstawa prawna:

- *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631).*
- *rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015, poz. 1113).*

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI